

Justitiedepartementet

Rådets möte (rättsliga och inrikes frågor) den 15 februari 2007

Gemensamma kommittén

Dagordningspunkt 5

Frontex – Inrättande av en mekanism för upprättande av grupper för snabba ingripanden vid gränserna (RABIT) och ett centraliserat register för teknisk utrustning
– beskrivning av läget och fortsatta förehavanden

Dokument: dokumentangivelse saknas.

Tidigare dokument: Kommissionens förslag till förordning om RABIT KOM (2006) 401, fakta-PM om RABIT 2006/07:10 samt förordningen om Frontex nr 2007/2004/EG (se artikel 7 om ett centraliserat register för teknisk utrustning).

RABIT har diskuterats med EU-nämnden inför RIF-rådets möte den 24 juli 2006 och ett centraliserat register för teknisk utrustning har behandlats som en del av Frontex-förordningen senast inför RIF-rådets möte den 26 oktober 2004.

Bakgrund

Grupper för snabba ingripanden vid gränserna (RABIT)

Sedan Frontex inrättades den 1 maj 2005 har byrån bland annat samordnat ett antal gemensamma operationer vid de yttre gränserna. Erfarenheten från dessa gemensamma operationer visar att det finns ett behov att fastställa gemensamma regler för gränskontrollanter från en medlemsstat som i samband med en gemensam operation sätts in på en annan medlemsstats territorium. Med tanke på de situationer som vissa medlemsstater ställs inför vid ovanligt kraftiga tillströmningar av

migranter anses det vidare nödvändigt att skapa en möjlighet att sätta in grupper för snabba ingripanden för att bistå de nationella gränskontrollmyndigheterna.

I Haagprogrammet uppmanades rådet att på grundval av ett förslag från kommissionen inrätta grupper med nationella experter som kan tillhandahålla snabbt tekniskt och operativt stöd åt de medlemsstater som begär det. Europeiska rådet uppmanade vidare i slutsatserna från sitt möte den 15–16 december 2005 kommissionen att lägga fram ett förslag om att skapa grupper för snabba insatser vid gränserna. Som ett svar på dessa uppmaningar presenterade kommissionen den 19 juli 2006 det föreliggande förslaget.

Förslaget innebär att om en medlemsstat utsätts för ett särskilt stort migrationstryck får denna medlemsstat begära bistånd av den europeiska gränsbyrån (även kallad Frontex), genom utplacering av en grupp för snabba ingripanden, ett RABIT (rapid border intervention team). Det är Frontex verkställande direktör som fattar beslut om bifall eller avslag på begäran. De uppgifter som RABIT-medlemmarna ska utföra är bland andra att:

- Kontrollera resehandlingar i syfte att fastställa handlingarnas giltighet och äkthet samt personernas identitet.
- Fråga ut personer i syfte att kontrollera syftet med resan och att personerna har erforderliga handlingar och tillräckliga medel för sitt uppehälle samt kontrollera om personerna förekommer på SIS (Schengens Informationssystem) spärrlista.
- Genomsöka fordon och föremål, i enlighet med värdmedlemsstatens nationella lagstiftning.
- Övervaka och patrullera de yttre gränserna.
- Förhindra att personer på ett olagligt sätt passerar gränserna.

Förslaget förhandlas för närvarande i rådsarbetsgruppen för gränser. Samtliga medlemsstater har välkomnat förslaget, men vissa frågor är ännu utestående, bland andra frågan om i vilken utsträckning ska medlemsstaternas deltagande i RABIT vara obligatoriskt.

Ordförandeskapet avser vid RIF-rådets möte den 15 februari att lämna en lägesrapport från förhandlingarna.

Ett centraliserat register för teknisk utrustning

Enligt artikel 7 i förordningen 2007/2004/EG om inrättande av den europeiska gränsbyrån (Frontex) ska byrån föra en central förteckning över den tekniska gränskontrollutrustning som medlemsstaterna på

frivillig basis och på begäran av en annan medlemsstat är villiga att ställa till den medlemsstatens förfogande under en begränsad period på grundval av en behovs- och riskanalys som genomförts av byrån.

Frontex distribuerade den 26 januari 2007 en begäran om information om den utrustning som medlemsstaterna är beredda att ställa till förfogande. Förfrågan gäller bland annat flygplan, helikoptrar, fartyg, kameror och dokumentläsare och ska besvaras senast den 12 februari. Rikspolisstyrelsen har i samarbete med Kustbevakningen, Tullverket och Migrationsverket påbörjat en inventering av den utrustning som kan komma i fråga.

Ordförandeskapet avser vid RIF-rådets möte den 15 februari att fråga samtliga medlemsstater om vilken utrustning de är beredda att ställa till förfogande.

Svensk ståndpunkt

Sverige har för avsikt att notera ordförandeskapets lägesrapport från förhandlingarna samt besvara frågan till medlemsstaterna om vilken utrustning de är beredda att ställa till förfogande.

Sverige välkomnar förslaget om RABIT. Sverige anser att det finns ett behov av att fastställa gemensamma bestämmelser för tjänstemän från en medlemsstat som i samband med en gemensam operation tjänstgör på en annan medlemsstats territorium. Sverige anser också att det är befogat att skapa en möjlighet att använda grupper för snabba ingripanden för att bistå de nationella gränskontrollmyndigheterna. Att en medlemsstat aldrig kan påtvingas utländska tjänstemän på sitt territorium är en självklarhet. Beträffande frågan om i vilken utsträckning det ska vara obligatoriskt att delta i en operation vid en annan medlemsstats yttre gränser gäller det att hitta rätt balans mellan nationellt självbestämmande över sina resurser och Frontex behov av att kunna planera en effektiv insats.

Sverige välkomnar också att Frontex nu sammanställer ett centralt register över tillgänglig teknisk utrustning. Detta kommer att effektivisera Frontex gemensamma operationer och RABIT-insatser. Uppgifter om vilken utrustning som Sverige kan komma att ställa till förfogande måste invänta resultatet av de gränskontrollerande myndigheternas inventering.